

TISÍC TVÁŘÍ PRAVDY

V navajském táboře na okraji pouště bylo živo. Do tábora se vrátil malý chlapec celý vyděšený, že potkal medvěda. „Byl obrovský...“, dušoval se hoch bledý hrůzou. „Ani nevím, jak se mi podařilo mu utéct.“ Do této debaty se vrátil mladý válečník Ostrý nůž a když slyšel malého chlapce, rozesmál se. „Je to obyčejný černý medvěd, ty zbabělý lháři...“ Chlapec zahanbeně sklonil hlavu.

„Zná Ostrý nůž veverka?“, vmísil se do rozhovoru starý náčelník.

„Ano...“, rozpačitě odvětil mladík. „Proč?“

„A ví Ostrý nůž, jak dokáže veverka bránit své hnízdo?“ vyptával se dál náčelník. „Jistě, i vačice se jí vyhne, když má mladé...“

„A nazval by Ostrý nůž veverka zbabělcem, kdyby utekla před liškou?“

pokračoval rozšafně starý muž. „No, to jistě ne. Liška je přece daleko větší než veverka...“, nechápavě pohlédl Ostrý nůž do vráscité tváře.

„Nechť tedy Ostrý nůž váží svá slova. Chlapec by lhal, kdyby řekl, že medvěda neviděl, nebo kdyby tvrdil, že medvěd je větší než hora. On ale řekl, že byl obrovský. To, co je vůči dospělému malé, je vůči dítěti velké - a oba mají přítom pravdu. Pravda není jen jedna - každý má svou a není pravda lepší, statečnější nebo hodnotnější. Všechny jsou stejně cenné. A i to, co může vypadat jako lež, může být z jiného pohledu pravdou. Často to chce jen odvahu podívat se na věc z jiného pohledu...“

(navajský náčelník Šedivá skála)

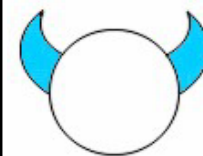
PŘEDSTAVUJEME...

Dost bylo anonymních komerčních fotek. Twister vstupuje do druhého roku svého života a zaslouží si něco lepšího. Proto Vás v tomto a v dalších číslech uvítají na titulní stránce Wakiyeliny fotky z Korsiky, pořízené letos v létě. Za jejich zapůjčení děkujeme a vynasnažíme se, abychom pak už mohli čerpat z vlastních zdrojů. D.

OBSAH

Tisíc tváří pravdy	1
Představujeme... ..	1
Lanocentrum Olomouc	2
Puťák po Bílých Karpatech	3
Keramika	10
Program do prosince 2001	12
Závěmík	12
Příloha	Uzly IV/Drátkování

TWISTER

NOVÁ ZEMĚ

č. 08/ročník 01

„DOTKNI SE NEBE, DOTKNI SE SEBE“

Pepův zápis z červnové výpravy do olomouckého lanocentra

Toto je slogan lanového centra v Olomouci, kde jsme byli na výpravě. Když jsme do centra dorazili, bylo už k polednímu. Nejdřív jsme absolvovali cvičnou stěnu a potom jsme mohli nahoru. Bob, Pavča a ostatní dělali společné překážky. A my jsme šli na jednotlivé překážky. Než jsem vylezl nahoru, tak jsem měl pocit, že je to nízko, ale nahoře jsem se podíval dolů. Většinu překážek každý absolvoval, i houpačku, což je lano zavěšené mezi dvěma kůly. Žduchnou vás dolů a lítáte sem a tam. V lanocentru jsme strávili celý den, bohužel začalo k večeru pršet. Domů jsme se vrátili až večer.

BÍLÉ KARPATY 2001

18. - 26. 8. 2001

Sobota, 18. 8. 2001:

Přestože nás původně mělo jet na tuto akci 13, a to pět dospělých, čtyři starší a čtyři mladší děti, na srazu v sobotu ráno na Zvonařce jsme se sešli v počtu devíti, a to tři dospělí (Pavča, Jirka, Dáša), tři starší (Qinzy, Lenka a Sisi) a tři mladší (Liška, Kristýna a Šmudla). Renata s Lefíkem se k nám měli připojit během odpoledne, protože dojely pozdě z dovolené, Piff dal přednost akci na záchranu želv kdesi v Dalmácii a díky tomu musela Patrika zůstat doma. Naše řady zato rozšířil digitální foťák zvaný Světluška, jehož zásluhou vznikly všechny průvodní snímky.

Hned na srazu se ukázalo, že Piffově představě o desetakilových báglech nikdo z nás vyhovět nedokázal. Nejlehčí bágli měly asi Liška a Kristýna s Helenou - jen s půllitrem vody na pití zhruba 13 kg. Bágly starších holek vážily cca 14 - 18 kg a dospělí nesli všichni alespoň 17 kg. Při pozdější namátkové kontrole se u Lišky našlo jedno plyšové zvíře, které za rozdíl 3 kg určitě nemohlo. Někde se tedy musela stát chyba...

Autobus nás vyklopil ve Strání, pod naježenými svahy přítulně vypadajících kopců. Zamávala jsem v duchu Javořině, kterou jsme podle původního plánu měli zvládnout v sobotu, a pustili jsme se opačným směrem, po modré značce na Novou

horu. Hned za vsí jsme málem ztratili značku, ale domorodci nás včas usměrnili. Cestou jsme potkali první švestkovitě zbarvené špendlíky a v lese založený balík sena. Nedalo nám to, abychom nezkusili, jak se kutálí, z lesa jsme ho vylovili a spustili po strání dolů, vycházejí z toho, že je šišatý, takže se nedokutálí až dolů, aby někomu udělal paseku na dvoře, nýbrž stejně brzy zahučí zpátky do lesa. K našemu překvapení mu to chvíli trvalo, než se rozhodl zahrnout...

Už na Nové hoře bylo jasné, že budou problémy s puchýři. Oblepili jsme se, jak to

2/12

šlo, najedli jsme se a vydali se dolů hledat u cesty čtyři prameny. Našli jsme tři, ale ani jeden nevypadal použitelně - všechny trpěly naléhavým nedostatkem vody a byly v nepříliš udržovaném stavu.

Když jsme dorazili dolů k potoku, vyprosili jsme si vodu v jednom stavení. Majitel nám nejprve ukázal místní pramen, k tomu však někdo šikovně postavil včelí úly, takže jsme nakonec nabrali vodu u pumpy, abychom si nevykoledovali problém hned na začátku cesty.

Po chvíli jsme dorazili k prvnímu rybníku, kde však bylo koupání zakázáno. Místní lidé s ručnicky přes rameno kolem rybníku procházeli dozadu, zřejmě k druhému rybníku, a tak jsme pokračovali dál. Další louže opravdu byla vhodná i na koupání, takže jsme u ní na chvíli zakotvili. Dáša odešla hledat místo se signálem na mobil, aby k nám navedla Renatu s Lefíkem, které měl tatínek přivést autem. Při téže příležitosti okoukla protější svah Lopeníků, zda by se tam pro nás nenašlo místo na táboření, pokud možno s vodou. Od místních lesáků se však dozvěděla, že prameny jsou téměř všechny v létě vyschlé.

Renata s Lefíkem nás nakonec našly samy, protože Dáša našla signál až ve chvíli, kdy už projížděli kolem rybníka po silnici a uviděli nás na jeho břehu.

Po chvíli čváchání jsme se nakonec sbalili a vydali se na druhou stranu údolí hledat místo na spaní. Nic hezkého jsme ale nenacházeli a pak kdosi propadl iluzi, že na horu na Lopeník je to jen 200 m výškový rozdíl, takže se většina rozhodla pokusit se ještě dnes dojít nahoru. Asi to nebyl nejšťastnější nápad, ale nahoru jsme došli, byť i skoro za soumraku. Nedostatek vhodných míst k táboření nás donutil postavit tropíka přímo u cesty okolo hraničního patníku - Sisi s Lefíkem a Renata s Liškou šly spát na Slovensko, my ostatní zůstali doma. Než jsme se utřepali, byla tma, takže jsem se nepokoušel ani moc vařit a brzo jsme zalehli (a upadli do vrcholového spánku, jak píše ve svém zápise Silva).

Neděle, 19. 8. 2001:

Ranní mrnění nám chvíli trvalo, nakonec jsme však přece jen slovenské straně Lopeníku a kničemózně se tvářícímu Slunci zazpívali ranní píseň (naposledy na této akci a zřejmě celkově), uvařili snídaní (první bojůvka s plynovými vařiči), sbalili se a šli dál. Přešli jsme oba Lopeníky

3/12

(po obou pramenech na vrcholu ani stopa) a sešli do sedla mezi Lopeníky a Mikulčiným vrchem. Cestou proběhly další úpravy batohů a na Mikulčině vrchu pak další lepení puchýřů. V jedné rekreační chatě jsme od majitele polehávajícího u krásně čistého bazénu vyprosili vodu, v přilehlém lesíku jsme uvařili oběd (druhá bojůvka s plynovými vaříči), děti provedly průzkum obchodního sortimentu přilehlých

chat a přišly zklamané, že zmrzlinu nemají, a kolem třetí jsme se vydali dále, vedeni

vidinou rybníka u Rovně, na konci Starého Hrozenkova před hranicí. Cesta už vedla s kopce, což v jednom místě přecenila Lefík a způsobila si první zranění. Následovala chvíle líčení na žluto (viz foto) a diskuse o tom, kudy dál. Pavča s Jirkou se nakonec vydali přes Vyškovec na Machnáč, my ostatní to vzali přímo po žluté dolů do Starého Hrozenkova. Bylo to sice jen 4,5 km, ale šli jsme to skoro tři hodiny, protože Liščíny krvavé puchýře rychlejší postup neumožňovaly.

Rybník ve Starém Hrozenkově nás

okouzli. Děti bleskem vltly do vody a za chvíli už jsme je počítali jen podle počtu vyčnívajících hlav nebo nohou. Starší holky si rozdělily mladší tak, aby je měly neustále pod dozorem pro případ, že by jejich plavecké schopnosti nestačily na poměrně velký rybník, a všechny se vesele potápěly, házely žabky a vůbec byly k nevyhnutí z vody.

Horší to bylo s tábořištěm. Všechny zalesněné svahy kolem byly pro naše tropika příliš šikmé nebo husté, takže jsme nakonec zůstaly u rybníka pod širákem. Večer se k nám ještě připojili dva cyklisti, kteří si vedle nás postavili stan. Naše tábořiště sice nebylo nic moc, zato nás Pavča s Jirkou, kteří přišli v 21:15, snadno našli - mj. taky podle toho, jaký jsme dělaly hluk.

Pondělí, 20. 8. 2001:

Jen jsme se probudili, začaly se děti zase chystat

4/12

do vody. Protože jsme skoro všichni byli od včerejška dost zničení, rozhodli jsme se zařadit odpočinkový den. Dáša s Renatou se vydaly pro jogurty do místního obchodu, kde jsme měli objednaný na dnešek chleba, a děti se nastěhovaly do vody.

Odpoledne Pavča sáhla do programového pytlíčku a vytáhla pro osvěžení zmáčených hlavinek první zašifrovaný úkol. Děti jej sice rozšifrovaly, ale představa, že by se měly vzdálit od rybníka, se jim příliš nezamlouvala. Vděčně se ale pustily do dalšího hlavolamu a všechny jej nakonec vyřešily. Mezitím vyzkoušela Lefík za pomoci ostatních, jak se asi musí cítit chrostík, když si udělá domeček z kamínků (foto dole).

Mezitím to Renatě nedalo a za-volala domů, aby zkontrolovala situaci. Od Leoše

se dozvěděla, že v Brně byl strašlivý liják a že se na nás ženou bouřky. Preventivně jsme tedy děti vyhnali z vody a přiměli je k balení. Ukázalo se, že varování přišlo v pravý čas. Na slovenské straně se začínaly sbírat bouřkové mraky. Vydali jsme se přes přilehlé fotbalové hřiště a schovali se pod stříšku před místním fotbalovým bufetem. Jen jsme tam došli, začalo vydatně pršet a hodnou chvíli šly blesky jeden za druhým - kupodivu pořád ze

slovenské strany, přestože Leoš hlásil bouřky od Brna. Pavča začala od všech sbírat odhady, jak dlouho bude pršet a po odeznění nejhorší bouřky jsme se začali chystat ke spaní „na betonu“, kde se to dětem kupodivu zalíbilo. Ještě jsme zašli do restaurace u pumpy na čaj. Pršet přestalo zhruba v devět hodin, ale vypadalo to, že poprchávat bude celou noc, takže jsme se uložili spát.

Úterý, 21. 8. 2001:

Většina výpravy se do dnešního rána probudila s rozhodnutím zůstat u rybníka a vyrážet na túry do okolí bez batohů. Bohatě vybavení a sedmidenní otevírací doba místního obchodu ukázaly, že nést si jídlo na celý týden s sebou bylo zbytečné - výsledkem bylo, že batohy byly na děti moc těžké. Jedini, kdo trvali na tom, že půjdou dál po původní plánované trase, byli Pavča s Jirkou, kteří s sebou vzali

5/12

i Kristýnu. Ostatní si uložili bágly na zahradu místního obchůdku a vydali se přes Liešnou na Machnáč a přes Vyškovec zpátky. Cestou se našly první houby a z výhledu s Machnáče nebylo nic, neboť se širé okolí zakabonilo a začalo pršet. Naštěstí nepršelo dlouho. Po krátkém obědě jsme sešly kolem Vyškovce údolím zpátky do Starého Hrozenkova. Cestou děti dostaly za úkol zkoušet vymyslet a sehrát reklamu. Po návratu k rybníku děti přes podmračené počasí opět vylítly do vody. Vyhnal je odtud hlad. Po večeři a další Lefíkově nehodě

(způsobené nestabilním vaříčem, který se převrhl tak nešťastně, že se Lefík oparil na noze vřelou vodou) se na hřiště nastěhovali místní fotbalisté, takže se dívky vydaly fandit. Nakonec jim to nedalo a vběhly na hřiště taky, naštěstí se však už stmívalo, takže se velký zápas nekonal. Po válečné poradě jsme se rozhodly se zítra přesunout do údolí kolem Žítkové k rybníku u hranic.

Středa, 22. 8. 2001:

Než jsme se vybatolily, bylo už skoro poledne, protože nás však čekalo jen pár kilometrů, neměly jsme naspěch. K blízkému potoku se přišly napít dvě kravičky,

z nichž jedna (Tereška) zaběhla na fotbalové hřiště a předvedla nám malé rodeo. Jak ukazuje pohled zpět do údolí Starého Hrozenkova, počasí nebylo dvakrát k zulíbání, naštěstí ale nepršelo.

Vylezly jsme nad Starý Hrozenkov kolem ohrady s ovci, kde se právě stříhaly ovce, nahoře jsme udělaly vrcholové foto a začaly slézat do údolí Žítkové. Rybník jsme ve zdraví našly, děti se do něj opět nadšeně nastěhovaly a Dáša šla hledat místo, kde bychom se mohli utábořit. Bohužel, ani tady nebyl terén příliš příznivý pro naše tropika.

6/12

Nakonec jsme zakotvili na zahradě jedné hodné babičky přímo nad rybníkem, kterému se tady hrdě říká „přehrada“. Po další bojůvce s plynovými vaříči a důkladném vyčváchání v rybníce „vyrostla na prádelní šňůře tropika“ (citát ze Silvina zápisu) a my jsme zalehly a pokusily se usnout mezi hrbočky babiččiny zahrady.

Čtvrtek, 23. 8. 2001:

V zájmu nezkrácení žil jsme se po ranní koupeli vydali na průzkum Slovenska do Vlčího vrchu. Babička nám na cestu dala náruč jablek. Cestou jsme - přes počáteční mrčení - začaly sbírat listy na listový pokr, ve Vlčím vrchu jsme nakoupily jogurty a naobědvaly se (dá se tam zaplatit i českými korunami) a pak se vydaly směrem na Stehlíkovce a Rozepře na české straně. To už nás žádná značka nevedla, tudíž nebylo co ztrácat a my musely jít prakticky po čuchu. Cestou dolů z Rozepří jsme potkaly na cestě velkého slepýše. Silvino šachování kolem jeho portrétu ostatní pochopili jako výzvu k odpočinku. Když jsme se pak zvedli, sklonila se Dáša pro ostružinu a málem vrazila nosem do krásného křemenáče. Všichni se s vervou vrhli do hry, „kdo jich

najde nejvíc“ a výsledek jsme zvěčnily na šátku. Doma jsme pak křemenáče pokrájely a daly k babičce nad kamna schnout a dokoupily jsme chleba v pojízdné prodejně. Než jsme se rozkoukaly, zatáhlo se a důkladně sprchlo. Po dešti jsme se pustily do listového pokru. Bohužel, ukázalo se, že na spravedlivé posouzení listů nemáme nikdo dost znalostí, takže

7/12

jsme se o čokoládu pro vítěze demokraticky podělily všechny.

Pátek, 24. 8. 2001 (Silvin zápis):

„Dnes byl den her. První, celodopolední hra měla tři úkoly. 1. úkol - namalovat na slovenské hranici siluetu obzoru a zjistit, jaké stromy rostou u potoka, 2. úkol - donést z Žítkové z obchodu razítko, že jsme tam byly, 3. úkol - najít indiánský stan u potoka tekoucího kolem rekreačního střediska a nakreslit jeho konstrukci. Naše skupina (já, Katka,

Markéta) 3. úkol nesplnila. Hra byla ale dobrá. Pak jsme hráli ještě hru, komu co patří. Každý dal jeden předmět, který s ním byl nějak spojený (nesměl být podepsaný). Ostatní pak hádali, čím který předmět je.“

Prestože se nad okolními kopci začaly zase honit mraky, děti opět strávily odpoledne v rybníce. Lefíkova spálenina nekonečné máchání dost těžce nesla, takže babička vytáhla propolisový líh a Dáša propolisovou mast. Zatímco se děti máchaly, začala Dáša střídavě vyřezávat z kusu jasanového dřeva lžici a štípat babičce dříví. Večer přijel Leoš pro Renatu, dovezl nám trochu zeleniny, miliardy přátelských bakterií ve formě jogurtů a puťáková trička. Kvečeru se s námi vydal podívat na blízký kostelík. Po návratu nás ještě babička překvapila kastrólem výborné zeleninové polívky, takže jsme se nakonec přejedly. Večer jsme strávili dlachněním babiččina jezevčíka Bena, který se stal miláčkem všech dětí a patřičně toho využíval. Ke štěstí nám chyběla už jen kytara a ohniště... Renata zůstala s Leošem spát pod širákem.

Sobota, 25. 8. 2001:

Silvin zápis: „Po včerejšku jsme byly celkem čilé, a tak bylo zase načase udělat nějaký výlet. Šli jsme nejdřív po modré směrem na Žítkovou (cestou jsme ztratily Helenu, takže se pro ni Dáša musela vrátit), ale pak jsme odbočili po přírodovědné stezce na Kopaninách. Cestou zpátky jsme se chtěli podívat ke kap-

ličce, ale nakonec jsme ji viděli jen shora. Bylo hodně horko a rybník čekal. Když jsme se vracely, našly jsme u silnice těžce zraněnou divokou hrdličku a vzaly jsme ji s sebou (bohužel v neděli odpoledne umřela dřív, než jsme s ní mohly dojít k veterináři).“

Ráno nám odjela Renata, takže jsme osiřely v počtu sedmi. Babička měla návštěvu, přijela rodina jejího syna s malým Matějem a batoletem Esterkou. Protože oba mladí spravovali babičce kuchyň, vzali jsme obě děti vykoupat do rybníka. Matýsek se s vodou skamarádil rychle a Esterka už za chvíli „plavala“ jak rybička držena Dášou za smotané tričko.

Odpoledne se návštěva rozloučila a my se pustily do vyřezávání lžiček z olšového dřeva. Brzo se ale setmělo a nám nezbylo, než jít na kutě. Dáša se Šmudlou si ustlaly pod širákem, ostatní zůstaly pod tropiky.

Neděle, 26. 8. 2001:

Ráno jsme měly na spěch, protože nám jel o půl desáté autobus do Bojkovic a musely jsme se ještě rozloučit s babičkou, s Beníkem a s rybníkem. Šmudla sice vstala ještě před šestou, aby s babičkou podojila kozu, nakrmila králíky a slepice a jinak pomohla, ale když se pak měla vypravit, stihla ji šnečí choroba. Nakonec se s Liškou šly ještě „namočit“ do rybníka, takže nám kvůli nim autobus málem ujel. Babička ještě zastavila autobus, aby nám dala Šmudlinu kšiltovku, kterou tam Šmudla zapoměla... Vlak z Bojkovic nám jel za hodinu a do Brna to bylo dvě a půl hodiny cesty. Bylo opět úmorné vedro a ve vlaku se nedalo ani pořádně větrat, takže jsme byly rády, když jsme o půl druhé dorazily do Brna. Cestou jsme jen stručně probraly závěry z výpravy - shodly jsme se na tom, že vločky na snídani s horkou čokoládou (půlkilovka vloček některým žravým jedincům na týden ovšem nevystačila), pytlíková polívka a kus chleba s něčím na jídlo za den stačí. Je však třeba naučit se spolehlivě zacházet s plynovým vařičem. Stejně tak stačí i týdenní akorát na procurání nestihly výlet na konce a na řadu dal- různější hry, chce to (byť ne tolik jako na přípravu. Navíc ochotu pomoci s notakovém při běžné (Tak ahoj ce.) D.

Bílé Karpaty '01

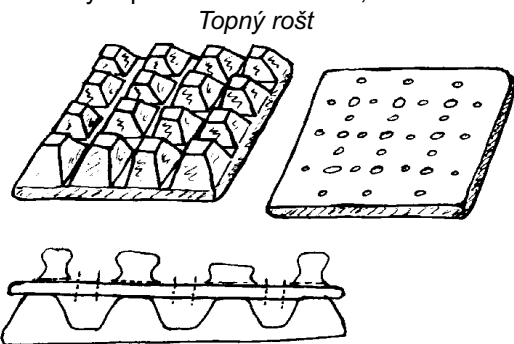
KERAMIKA

V okamžiku, kdy dostáváte toto číslo Twisteru do rukou, vám tento článek sice jako teoretická příprava na první výpravu bude platný asi stejně jako mrtvému skafandr, ale na druhé straně je někdy docela zábava číst teoretické výplody a mít sem tam nějaké praktické zkušenosti. To se potom lépe odhalují teoretikovy neznalosti. Článek by měl být hlavně inspirací pro další hrátky s ohněm a starými řemesly.

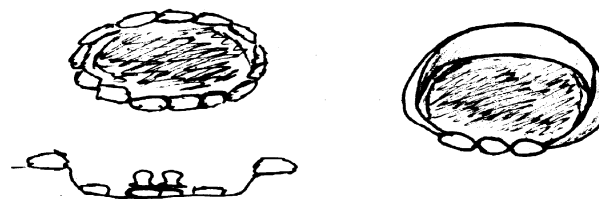
Znalost výroby keramiky je velice stará. Vůbec nejstarší dochovaná keramika, nejen u nás, ale i na světě, jsou 25.000 let staré ženské a zvířecí figurky vytvořené lovci mamutů pod Pálavou. Objev keramiky ale na dlouhou dobu zapadl a zlatá doba keramická nastala až před devíti tisíci lety, přibližně v době, kdy se lidé naučili zpracovávat kovy (měď a bronz). Od té doby pronikla snad do všech odvětví lidské činnosti a provází lidstvo v podobě kuchyňského nádobí, ozdobných a rituálních předmětů, forem na odlévání kovů, součástí dávných i zcela moderních pecí a mnohých dalších předmětů, o kterých mnohdy ani nevíme, k čemu mohly sloužit. Svůj význam si keramika udržela až do současné doby, kdy ji můžeme najít nejen mezi kuchyňským nádobím nebo jako kameninové kanalizační trubky, ale jsou z ní vyrobeny například i některé součásti ultramoderních motorů a destičky pokrývající povrch raketoplánů.

Základem materiálu pro výrobu keramiky jsou sprašové hlíny a jily. Aby materiál získal pevnost a při sušení a vypalování nepraskal, přidává se do nich takzvané ostřivo. To může být jemný písek, rozdrčený kámen, slída, drčené mušle a podobný materiál. Někdy se přidávaly i kousky slámy, zvířecí chlupy, obilné plevy a podobný materiál, který zvláště v průběhu sušení a v počátku výpalu v materiálu funguje podobně jako ocelové výztuže v železobetonu. Další příměsí, jako například barviva, tavná a podobně vylepšují vlastnosti hmoty v průběhu modelování, sušení nebo výpalu.

Vlastní příprava hlíny je činnost časově poměrně náročná. Nakopaná hlína se nejprve zbaví hrubých nečistot (kamínky, kořínky, zbytky rostlin, ložiska písku a podobně), pak by se měla nechat několik měsíců uzrát buď v jámě nebo ve vlhké sklepní místnosti. Před dalším zpracováním se hlína vysuší na volném povětří, vysušené kusy se rozdrťí a prosejí. Suchá hlína se vlhčí vodou. To se dělá buď tak, že se přidá jen tolik vody, aby hlína získala plasticitu a nechá se pár dní zavlhnout, nebo se vody přidá nadbytek, dobře se promíchá a nechá se vyschnout. Takto připravená hlína se dobře prohněte a přidají se do ní příměsí. Poměr objemů hlíny a příměsí (především ostřiva) bývá asi 2:1 až 1:1. Po důkladném prohnětení je možno z takto připravené směsi začít tvořit.

Typy ohnišť k vypalování keramiky

Prozradím jenom tolik, že nádoby s kulovitým nebo kuželovým dnem jsou při sušení a vypalování odolnější než ty se dnem rovným.

Sušení keramiky by se mělo odehrávat dostatečně zvolna, aby výrobky nepopraskaly. Děje se tak buď na volném povětří (raději na větru než na slunci), nebo sálavým teplem, či proudem suchého vzduchu. Čím větší výrobek, tím opatrněji se musí sušit. Týden suchého letního vánku by měl stačit i na amforu na skladování obilí. Usušené výrobky se ještě dále upravovat, například leštit třeba kůží, kostí, hůlkou nebo hladkým kamenem, případně barvit nebo zdobit vřpy.

Vypalování keramiky je nejošidnější část procesu. Keramika se při něm vytvrdí a získá pevnost, nebo popraská a střepy se můžou vyhodit. Vypalovat je možno v různých zařízeních počínaje otevřeným ohništěm a konče elektrickou nebo plynovou keramickou pecí.

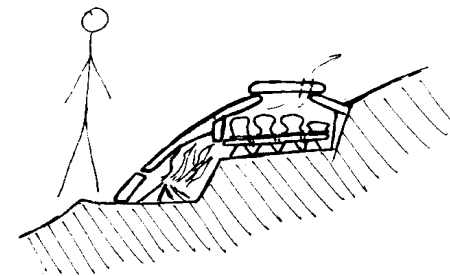
V každém případě bychom měli dosáhnout teploty alespoň 400 - 600 °C a ta by neměla prudce kolísat.

Nejjednodušší zařízení je otevřené ohniště. Dno se vyloží plochými kameny, mezery mezi nimi se vyplní drobným chrastím a senem či slámou, na to se naskládají výrobky určené k výpalu, rovněž se důkladně obloží, to celé se obskládá hromadou dřeva a chrastí a pak už se jen důkladně a rovnoměrně aspoň tři hodiny topí. Nemusím snad nikomu povídat, že teplota v takovémto ohništi dost kolísá (obrázek).

O něco lepší je ohniště vybavené reflektorem (odraznou plochou) vyrobeným z kamení, drnů a keramické hlíny (obrázek), případně ohniště zahloubené (obrázek). Proudění teplého vzduchu okolo vypalovaných předmětů se dá zlepšit pomocí roštu vytvořeného z hlíny, na který se výrobky kladou. Pod rošt se podkládá deska s topnými kanály (obrázek). Tím vznikne něco jako hliněná obdoba velkého napařovačku na knedlíky a jednoduchá neklenutá keramická pec je na světě.

Vrcholem techniky, která se dá vyrobit vlastníma rukama a vojenskou lopatkou je klenutá keramická pec, postavená nejlépe ve svahu (obrázek). V té se dá dosáhnout teploty 900 °C a vyšší. V různých částech pece je sice teplota různá, ale kolísá mnohem méně než v otevřených ohništích. Materiálem pro výrobu je nám již dobře známá hrncářská hlína a kamení.

Piff

Obr.: klenutá keramická pec s topným roštěm a odděleným topeništěm

Techniku vlastního vyrábění keramiky popisovat nebudu, to je nejlepší si vyzkoušet vlastníma rukama. Kdo mi druhý den ráno na výpravě za vláčky jako první sdělí heslo kňagžňbkl, má u mne zvláštní prémii.

PROGRAM DO KONCE ROKU 2001

28. - 30. 9. 2001 - výprava za historickými vláčky

13. 10. nebo o týden později - jednodenka podle toho, jak se podaří zajistit kovářská dílna (základy košíkářství, do kterých se chceme pustit, nejsou vázané na nikoho externího)

2. - 4. 11. nebo o týden později - podle rozhodnutí Piffa, který má 2. 11. třetí kolo hry TMOU - **Hubertova jízda**

17. 11. nebo o týden později - podle termínu předcházející akce - jednodenka kolem Brna, možná i na kolech

1. 12./8. 12./15. 12. 2001 - předvánoční rukodělky (zúčastnit se lze jen dvou z těchto akcí, protože se čtrnácti účastníky se kutí dost těžko, takže účast bude omezena na maximálně 9 - 10 účastníků) - pokračování v košíkářském snažení, pavoučí obrázky, ozdoby do vlasů, láhve s vnitřním životem, vyřezávání)

29. 12. 2001 - předsilvestrovská jednodenka s oslavou Silvestra

Změny programu vyhrazeny.

ZÁVĚRNÍK

Je úterý 11. 9. 2001 večer. Vracíme se domů ze schůzky. Doma hraje televize a na gauči před televizí sedí Nevěštlavu, který ještě včera televizi odmítal, neuměl ji zapnout a považoval ji za prokletí dnešního věku. Upřeně hledí na obrazovku, kde běží zpráva CNN, a po tvářích se mu koulejí slzy. Díky spolupráci s Charlesem Dickensem kdysi dávno umí anglicky líp než my všichni dohromady - ale dnes ani nepotřebuje rozumět komentáři toho, co ukazuje obrazovka... Viděl už za svůj život spoustu zla, zažil války, vraždy, epidemie, inkvizici - ale nikdy tolik zkázy naráz... Kolik zbytečného utrpení, zoufalství a bolesti je třeba, aby uhasily lidskou nenávist... Co s tím? Než začneme soudit, zapátrejme každý nejdříve v sobě. Jsme my sami tolerantní, velkorysí a vstřícní? Dokážeme hledat ve všem v první řadě to dobré, to přínosné? Dokážeme ovládnout své emoce a zmobilizovat všechny síly na to, abychom se s tím druhým domluvili - dřív než to z nedostatku vlastních sil a schopností vzdáme a dáme najevo svou bezmocnost tím, že začneme být protivní, křičet, urážet se, pomlouvat, proklínat, dělat škody, mstít se, válčit, ničit a vraždit? Jsme dost dobří, dost silní na to, abychom dokázali odhlédnout od svých vlastních požadavků, své vlastní potřeby něco dokázat sobě nebo těm, na kom nám záleží, své vlastní touhy po majetku nebo moci - a brát ohled na ty ostatní, jejich přání, jejich představy? Dokážeme si vůbec přiznat, že nejsme - že i my máme své malé války, provádíme své malé atentáty, děláme škody na svém okolí, takže nejsme vlastně o nic moc lepší? Jací bychom byli, kdybychom měli dost prostředků na to, abychom prosadili svou vůli? Neboť v tom to všechno vězí... D.

TWISTER č. 08/ročník 01 - měsíčník kmene Ligy lesní moudrosti Nová země Brno (reg. č. 613, IČO 7090 6521), kontaktní adresa: Tomášková 7, 615 00 Brno, fax 05 4524 5842, mail senta@petrova.cz, www.volny.cz/novazeme, určený pro vnitřní potřebu kmene a informování osob kmeni blízkých o jeho činnosti. Neprodejný. Vychází v nákladu 50 výtisků v elektronické i papírové formě **14. 9. 2001**. Odpovědný redaktor: Dagmar Petrová, redakční rada: Vlastimil Piff Hanuš, Hana Hanušová, Pavla Pavča Maarová a redakční skřítek Nevěštlavu (ten hlavně). Tiskové chyby a omyly vyhrazeny.